

## BARVA MALINOISE

*(Autorem tohoto článku je pan F.E.Verbanck, který byl rozhodčím a chovatelem belgických ovčáků téměř 50 let. Článek se poprvé objevil 1.dubna 1948 v měsíčníku L'ABOI, který vydával tehdejší klub BO.)*

Malinois si vybojoval svoji přízeň mezi ostatními variantami belgického ovčáka pro svoji nádhernou sytou divokou barvu s černou maskou. Právě díky ní si této krátkosrsté varianty začalo všímat stále více příznivců. Samozřejmě, i mnoho dalších kvalit bylo a je nezbytných - hrají zde roli jak fyzické, tak morální kvality, aby jste si mohli ukázat na malinoise a říct, že to je opravdový krásný malinois.

Vzhledem k tomu, že zpočátku byly uznány pouze tři varianty (černá dlouhosrstá, fauve hrubosrstá a fauve krátkosrstá), mnoho přívrženců malinoise tvrdilo, že je velmi těžké předvést na výstavě pár či ještě hůře skupinu (alespoň tři psi) zcela shodného zbarvení, tedy odstínu, ohraničení masky,..). Tito nadšenci ještě netušili, že barva stanovaná standardem je vlastně složena ze tří základních tónů a v nekonečné řadě možných odstínů nelze získat dva jedince zcela a naprosto stejné - stejný tvar masky, sytost charbonáže, rozložení po těle,... . Zákon pravděpodobnosti to bohužel téměř znemožňuje (pozor - ne vylučuje!!!).

Je paradoxní, že právě tyto nekonečné možnosti škály zbarvení malinoise vlastně napomáhají chovatelům držet se správné cesty v chovu, pro striktní přikazování pouze a právě jediného odstínu jako správného by mohlo být zničeno mnoho vynikajících zvířat a populace by byla natolik úzká, že by nakonec došlo k úplné degeneraci a ke zničení plemene.

Abychom se o tom mohli sami přesvědčit, postačí vědět něco o původu plemene, jeho předcích, zákonech dědičnosti. To vše nám může pomoci při dalším rozvoji a vývoji plemene, abychom mohli s čistým svědomím říci, že malinois je zdravý, elegantní pes s vynikajícím temperamentem.

Malinois je tedy krátkosrstá varianta belgického ovčáka, s fauve zbarvením a černou charbonáží a pokud možno, co nejčernější maskou. Velmi dobrá definice, kde nejsou předeepsána přísná omezení či vymezení pro odstín barvy.

Většina zasvěcenců se domnívá, že tato barva je pro plemeno příznačná od jeho vzniku, tento názor (nesprávný) si ponechávají i pro jedince, jejichž původ nebyl nikdy prokázán.

První vystavovaní belgičtí ovčáci byli směsicí ovčáků s nejrůznějším typem i barvou srsti: krátkosrstí, dlouhosrstí, hrubosrstí, chundelatí a všechny jejich mezivarianty, odstíny byli opravdu velmi rozmanité - žlutohnědé, červenavé, světlehnědé s černou, fauve, s černými pruhy, šedé, černé,..atd. Profesor Reul (vskutku hrdina našeho plemene) samozřejmě okamžitě pochopil, že s takovou směsí typů a barev není možný žádný vzestup plemene, a neúnavně radil novým chovatelům, jaký typ vybírat, jakého psa na jakou fenu, jaké krevní linie lze s úspěchem využít, aby se později dostavily opravdu dobré výsledky chovu a velký důraz kladl na přísný výběr zvířat pouštěných do chovu.

Aby byla dodržena jednotnost plemene, ke které nabádal, navrhl pro každou variantu srsti odpovídající barvu; v té době vyhrával na všech výstavách velmi pěkný pes Tomy a byla to právě „jeho“ barva, která se stala určující pro krátkosrstou variantu. Je nutné si připomenout, že v době, kdy bylo takové rozhodnutí učiněno, připomínali chovatelé a jejich snahy spíše alchymii, neboť ještě neznali zákony dědičnosti, nemohli se opřít o vědu, pouze o domněnky. Rozhodnutí o chovu, o spojování vhodných partnerů bylo vlastně prováděno na základě samotných zkušeností, osvědčených v praxi.

Měřítkem se tedy stala barva, kterou tehdy měl prakticky jediný pes. Naštěstí výběr kvalitních zvířat nebyl udáván pouze pěknou barvou, ale stejnou roli hrál i celkový exteriér,



vitalita a solidní stavba těla, proto není tak překvapivé, že takové vymezení nedělalo příliš mnoho těžkostí.

Otec Tomyho byl strakatý do hněda zbarvený ovčák neznámého původu, matka měla šedé zbarvení s černými skvrnami. Její otec měl červenavou kudrnatou srst a matka byla šedohnědě strakatá. Samotný Tomy měl sytou fauve barvu, s velmi lehkou charbonází a šedočerným nádechem na čenichu, stejně tak měl černý nádech na uších. Barva, jež pak byla standardem dána jako správná takovému zbarvení zcela odpovídala až na to, že vyžadovala sytější pigmentaci než měl Tomy. Vyloučení jiných barev přesto neodradilo od dalšího chovu chovatelé, kteří vlastnili zcela jinak zbarvené ovčáky. A bylo to vlastně mnoho chovatelů z oblasti kolem Malinesu, kde nejčastějším zbarvením byla krémově žlutá, která byla příliš světlá na to, aby mohla být ohodnocena jako „fauve“. Jeden z Malineských chovatelů vybral jednu ze svých fen - Corai (6134), která měla zbarvení fauve s prakticky žádnou černou charbonází či maskou, a nakryl ji Tomym. A z tohoto prvního pokusu se narodil pes jménem TJOP (6152) - 1.11.1888. Tjop vykazoval všechny kvality požadované klubem na malinoise, byl elegantní, vynikajícího exteriéru, nádherného sytého fauve zbarvení. Stejně jako jeho otec měl Tjop malou masku, ale byla tmavší než u Tomyho. A tak se stalo, že se Tjop stal nejdůležitějším plemeníkem a dal skutečný základ všem malinoisům.

O něco později se objevil DEWET (6466), který se stal velkým konkurentem Tjopa. Mnoho chovatelů bylo nerozhodných, kterého z obou psů vybrat za vzor pro barvu. Dewet byl totiž vysoce elegantní pes, výborně stavěný a s vynikající povahou. Jeho zbarvení bylo zcela odlišné. Jeho srst měla světle fauve barvu s velmi silným šedočerným odstínem, který vytvářel na ramenou souvislé znaky. A chovatelé porovnávali oba psi vedle sebe a zkoušeli rozhodnout, který z těchto psů má lepší barvu. Vzhledem k tehdejšímu událostem však nakonec nebylo pochyb o tom, že právě Tjop zůstane vzorem pro další malinoise.

Co se týká původu zbarvení Deweta: otec (neznámého původu) byl barvy fauve s šedočerným nádechem; matka byla hnědá, strakatá; její otec měl červenavou kudrnatou srst a matka byla šedohnědě strakatá, byli to zároveň i rodiče matky Tomyho (výše již zmiňovaní). Z toho vyplývá, že matka Deweta a babička Tjopa byly sestry.

Štěňata po Dewetovi, dávala ve spojení s potomky Tjopa štěňátka s vynikající barvou. Všichni chovatelé museli vybírat feny, které měly příliš bledý nevýrazný odstín, černé fleky či feny bez charbonáže či masky a krýt je pouze psi s výbornou barvou. Toto pravidlo vlastně přetrvalo léta a díky jeho dodržování se podařilo uchovat jednotné zbarvení malinoise - ale pozor jednotné s mnoha odstíny!



Čas od času se někteří nadšenci plemen ptají sami sebe, zda by třeba zajímavějším zbarvením nebyla bledší barva se sytější černou maskou. Není složité se k takovému zbarvení dopracovat. Stačí najít dostatečný počet psů s určitým původem a určitých linií a selekcí se vlastně vrátit na začátek, tam, kde byli první nadšenci - amatéři, kteří se snažili o nejlepší barvu - do belgického regionu - jménem Malines.

*TJOP*

